

ŠTĚPÁNKOVÁ, KATEŘINA. ODPOVĚDNOST ZAMĚSTNAVATELE ZA ŠKODU. PRAHA: AUDITORIUM, 2024, 238 S.
ISBN 978-80-87284-97-1

Téma odpovědnosti v pracovních vztazích, konkrétně odpovědnosti zaměstnavatele za újmu způsobenou zaměstnanci, je stále vysoce aktuální nejen vzhledem ke změnám, které přinášejí novelizace právní úpravy v této oblasti, ale též k důležitým nálezům Ústavního soudu a také k významným, často i průlomovým judikátům Nejvyššího soudu. Z toho důvodu zejména právnická veřejnost jistě uvítala novou monografii autorky JUDr. Štěpánkové, Ph.D., která kromě pedagogické činnosti na Právnické fakultě Univerzity Karlovy působí také jako samostatná advokátka, je zahraniční korespondentkou Max Planck Institute for Social Law and Social Policy v Německu a spolupracuje se špičkovými akademickými a vědeckými institucemi v Belgii, v Maďarsku, v Polsku a na Slovensku.

Autorka svoji publikaci tematicky zaměřila na institut odpovědnosti zaměstnavatele za škodu, v jehož právní úpravě se výrazně projevuje princip zvláštní zákonné ochrany zaměstnance v pracovních vztazích. Výjimečnost této monografie spočívá zejména v tom, že se neomezuje pouze na problematiku odpovědnosti za majetkovou a nemajetkovou újmu způsobenou pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, ale zahrnuje veškeré druhy odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou zaměstnanci, a takové dílo dosud česká odborná literatura postrádala. Autorka v jednotlivých částech své publikace přehledným způsobem seznamuje podrobně čtenáře s právní úpravou jednotlivých druhů odpovědnosti zaměstnavatele za škodu (újmu), včetně jejich uplatňování v českém právním prostředí, a se souvisící judikaturou. První část je věnována vymezení a vysvětlení základních pojmů vztahujících se k tématu a statistickým údajům uvádějícím četnost soudních sporů a jejich rozhodnutí. Obecnou odpovědností zaměstnavatele za škodu (újmu) vzniklou zaměstnanci se zabývá druhá část a část třetí analyzuje nejprve odpovědnost zaměstnavatele za (věcnou) škodu, kterou utrpěl zaměstnanec při plnění prevenční povinnosti, a poté odpovědnost za škodu na vnesených a odložených věcech zaměstnance. Následující části čtvrtá až šestá obsahují detailní rozbor odpovědnosti zaměstnavatele za majetkovou a nemajetkovou újmu, k níž došlo v důsledku pracovního úrazu zaměstnance nebo nemoci z povolání.

Nesporný význam publikace je možno spatřovat především v záměru poskytnout pohled na analyzovaný institut odpovědnosti z různých a ne zcela běžných a obvyklých aspektů. Kromě odpovědnosti zaměstnavatele za újmu způsobenou jeho zaměstnancům v pracovním poměru nebo v pracovních vztazích zakládaných dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr je tato problematika zkoumána též z hlediska služebních poměrů, a to jak státních zaměstnanců, tak i příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků z povolání, kde si autorka pokládá řadu otázek dosud doktrinálně neřešených. Na řadě

míst v textu monografie je také uváděno srovnání se zahraničními právními úpravami. Autorka dále upozorňuje i na možné aplikační problémy a nejasnosti a v této souvislosti nabízí možnosti jejich legislativní nápravy *de lege ferenda*.

Pozoruhodným specifikem této publikace je její meziodvětvový přesah. Neomezuje se totiž výlučně na obvyklé pracovněprávní pojetí, ale nabízí též občanskoprávní, obchodněprávní, správněprávní a trestněprávní podněty.

Monografie JUDr. Štěpánkové představuje významný a komplexní zdroj cenných informací i podnětů k nadčasovým úvahám k velmi aktuálnímu a zajímavému tématu odpovědnosti zaměstnavatele za škodu (újmu) v širších souvislostech. Vzhledem ke svému komplexnímu a srozumitelnému podání si čtenáře určitě najde jak mezi odbornou, tak i širší veřejností.

doc. JUDr. Margerita Vysokajová, CSc.
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
vysokajo@prf.cuni.cz

DOI: 10.14712/23366478.2024.147